

Väkivallan kartoittaminen ja kirjaaminen

Finansieras av Europeiska unionen –
NextGenerationEU

Asian vireilletulo, puheeksiotto

1

Väkivallan puheeksi otto asiakkaan kanssa tai asiakas kertoo kohtaa-mastaan väkivallasta. Huomioidaan eri väkivallan muodot*. **Tee tilannearvio - onko tilanne akuutti?** Ammattilaisilla on oikeus ilmoittaa poliisille henkeen ja terveyteen kohdistuvasta vaarasta.

2

Käytetään väkivallan riskiarvioinnin ja selvityksen kirjaamiseksi niille tarkoitettuja erillisiä asiakirjoja, koska nämä **ei näy asiakkaan OmaKannassa**:

- **Häirinnän ja vainon riskiarvio**
- **Lähisuhdeväkivaltakokemusten arvio**
- **Vakavan parisuhdeväkivallan riskiarvio** (MARAK-lomake)

Näitä asiakirjoja ei saa asiakkaalle tulostaa. Väkivaltaan liittyvät lomakkeet löytyvät kaikista palvelutehtävistä järjestämisen ja toteutuksen prosessin vaiheista. Väkivallan riskiarvio-lomakkeiden käyttäminen on jo itsessään väkivaltaan puuttumista. Asiakirjat kirjataan suoraan Sosiaali Lifecareen. Asiakkaalle voidaan kirjata lisäksi **palvelutarpeen arvio**, jonka näkymisen voi rajoittaa OmaKannassa. Asiakkuudessa olevan kohdalla, voidaan tehdä myös erillinen asiakaskertomusmerkintä, jonka näkyminen voidaan rajoittaa Omakannassa.

Ohjaus ja kiireellinen apu

3

Arvioinnin perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin:

- Järjestetään asiakkaalle **turvakotipaikka**: Ensi- ja turvakoti Kokkola puh. 044 3360056 (24/7)
- Otetaan yhteys sosiaalipäivystykseen tai hätäkeskukseen, jotta asiakkaan asiaa voidaan selvittää yhteistyössä
- Tehdään **lastensuojeluilmoitus ja ilmoitetaan poliisille**, jos perheessäsi alaikäisiä lapsia, jotka ovat altistuneet väkivallalle, kts. erillinen [Barnahusin Toimintamalli-SOITE.doc](#)
- Tehdään **ennakollinen lastensuojeluilmoitus**, jos asiakas on raskaana ja kohtaa väkivaltaa
- Ohjaaminen päivystäviin kriisipalveluihin
- Mikäli asiakas kertoo väkivallan aiheuttamista vammoista, huolehdi, että hän käy lääkärin vastaanotolla, jotta vammat dokumentoidaan siellä huolellisesti.
- **Vakavan parisuhdeväkivallan** tapaus ohjataan uhrin suostumuksella MARAK-työryhmän käsiteltäväksi, kun on korkean riskin uhka. Täytetään asiakkaan kanssa suostumus-lomake: [Marak+suostumuslomake +Keski-Pohjanmaa2023+\(1\).pdf](#)

Suostumus toimitetaan **turvasähköpostilla** jenni.nikkila@soite.fi.turvaposti.fi, puh. 040 804 3650.

Jos asiakas kieltäytyy avusta kirjataan tarkasti mitä apua tai toimenpiteitä on ehdotettu tilanteessa. Käytetään väkivallan selvitykseen tarkoitettuja asiakirjoja. Tehdään SHL-ilmoitus.

Apu, seuranta ja arviointi

5

Asiakkaan kanssa laaditaan Sosiaali LC:n **Turvasuunnitelma-asiakasasiakirja**, joka tulee tulostaa asiakkaalle. Varmistettava ettei tuloste päädy väkivallantekijälle. Turvasuunnitelma päivitetään tarvittaessa. MARAK:ssa laaditaan asiakkaalle turvasuunnitelman.

6

Asiakkaalle apua:

- Ensi- ja turvakoti puh. 044 3360056
- Väkevä puh. 044 751 7685
- Ohjataan **rikosilmoituksen** tekemisessä
- Tukea **Rikosuhripäivystyksestä**, puh. 116 006
- **Soiten palvelut:**
- **Perheneuvola ja Perhe-Luuri** puh. 06 826 3011
- Tilannekohtaisesti sovitaan asiakkaan kanssa jatkoista ja seurannasta sosiaalipalveluissa
- Edunvalvonnallisissa asioissa sosiaalihuollosta saa tukea siihen saakka kunnes virallinen edunvalvonta järjestyy
- **Seri-tukikeskus:** seksuaalista väkivaltaa kohdan-neiden tukiyksikkö, jonka periaate on, että seksuaalisen väkivallan uhri saa kokonaisvaltaisen palvelun samasta paikasta. puh. [+358 6 826 4344](tel:+35868264344)
- **Psykososiaalisen tuki:**
 - **Kiireellinen:** psykiatrinen sairaanhoitaja puh. [+358 40 652 4642](tel:+358406524642) (24/7)
 - **Kiireetön:** Mielenterveys- ja päihdepalveluiden neuvontanumero puh. [+358 6 826 3025](tel:+35868263025) (Ma-to 07:00–14:00, Pe 07:00–13:00)

Väkivallan kartoittaminen ja kirjaaminen

Asian vireilletulo, puheeksiotto

1

Väkivallan puheeksi otto asiakkaan kanssa tai asiakas kertoo kohtaamastaan väkivallasta. Huomioidaan eri väkivallan muodot.

Tee tilannearvio: onko tilanne akuutti?

Hätätilanteissa soitto suoraan hätänumeroon [112](#).

Pohjanmaan poliisilaitoksen lapsi- ja nuorisoryhmän lapsiin kohdistuvien rikos-epäilyjen viranomaisille tarkoitettu konsultaationumero ma-pe klo 10-14.00 p. [0295 449 600](#).

Ammattilaisilla on oikeus ilmoittaa poliisille henkeen ja terveyteen kohdistuvasta vaarasta.

Sosiaalihuollon luovutettavista tiedosta tulee tehdä **merkintä asiakastietoihin**. Lähtökohta tietojen luovuttamiselle on asiakkaan suostumus.

Tietojen luovuttaminen ilman asiakkaan lupaa erityistilanteissa:

- 56 § Asiakastietojen luovuttaminen hoidon ja huollon turvaamiseksi
- 62 § Asiakasta koskevan tiedon ilmoittaminen poliisille uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten
- 63 § Sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen eräissä muissa tilanteissa

[703/2023](#) | [Suomen säädöskokoelma](#) | [Finlex](#)

2

Käytetään väkivallan riskiarvioinnin ja selvityksen kirjaamiseksi niille tarkoitettuja erillisiä asiakirjoja, koska nämä **ei näy asiakkaan OmaKannassa**:

- **Häirinnän ja vainon riskiarvio**
- **Lähisuhdeväkivaltakokemusten arvio**
- **Vakavan parisuhdeväkivallan riskiarvio** (MARAK-lomake)

Näitä asiakirjoja ei saa asiakkaalle tulostaa.

Väkivaltaan liittyvät lomakkeet **löytyvät kaikista palvelutehtävistä palvelun järjestämisen ja toteutuksen vaiheista**. Väkivallan riskiarvio-lomakkeiden käyttäminen on jo itsessään väkivaltaan puuttumista. Asiakirjat kirjataan ensisijaisesti suoraan Sosiaali Lifecareen.

Asiakkaalle voidaan kirjata lisäksi **palvelutarpeen arvio**, jonka näkyminen voidaan rajoittaa OmaKannassa. Asiakkuudessa olevan kohdalla, voidaan tehdä myös erillinen asiakaskertomusmerkintä, jonka näkyminen voidaan rajoittaa Omakannassa.

Väkivallan eri muotoja ovat:

- lähisuhdeväkivalta
- seksuaaliväkivalta
- fyysinen väkivalta
- henkinen väkivalta
- taloudellinen väkivalta
- kaltoinkohtelu
- kulttuurinen väkivalta
- uskontoon tai kunniaan liittyvä väkivalta
- vainoaminen
- sukupuolistunut väkivalta
- radikalisoituminen
- digitaalinen väkivalta

[Lisätietoa väkivallan eri muodoista](#)

Ohjaus ja kiireellinen apu

3

Arvioinnin perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin:

- Järjestetään asiakkaalle **turvakotipaikka**: Kokkolan ensi- ja turvakoti puh. 044 3360056 (24/7). Turvakotiin voi tulla yksin tai lasten kanssa, milloin vain, asuinkunnasta riippumatta.
- Otetaan yhteys sosiaalipäivystykseen tai hätäkeskukseen, jotta asiakkaan asiaa voidaan selvittää yhteistyössä
- Tehdään **lastensuojeluilmoitus** ([Lastensuojeluilmoitus – Soite](#)) ja ilmoitetaan poliisille, jos perheessä on alaikäisiä lapsia, jotka ovat altistuneet väkivallalle. [Barnahus](#) -mallissa tehostetaan lapsiin kohdistuvien väkivaltaepäilyjen selvitysprosesseja sekä väkivaltaa kokeneiden lasten tukea ja hoitoa, kts. Erillinen Soiten ohjeistus alaikäisiin kohdistuvasta väkivallan-toimintamallista [Toimintamalli-SOITE.doc](#)
- Tehdään **ennakollinen lastensuojeluilmoitus**, jos asiakas on raskaana ja kohtaa väkivaltaa
- Ohjaaminen päivystäviin kriisipalveluihin
 - **Rikosuhripäivystyksestä**, puh. 116 006
 - **Nollalinja** puh. 080 005 005
 - **Mieli kriisipuhelin** puh. 09 2525 0111
 - Ikääntyvien **Suvantolinja** puh. 0800 06776

- **Vakavan parisuhdeväkivallan** tapaus ohjataan uhrin suostumuksella MARAK-työryhmän käsiteltäväksi, kun on korkean riskin uhka. Täytetään asiakkaan kanssa suostumus-lomake. ([Marak+suostumuslomake +Keski-Pohjanmaa2023+\(1\).pdf](#)) Suostumus toimitetaan **turvasähköpostilla** MARAK-sihteerille Jenni Nikkilälle (jenni.nikkila@soite.fi) puh. 040 804 3650

Jos asiakas kieltäytyy avusta, kirjataan tarkasti mitä apua tai toimenpiteitä asiakkaalle on ehdotettu tilanteessa. Käytetään väkivallan selvitykseen tarkoitettuja asiakirjoja. **Tehdään asiakkaasta SHL-ilmoitus**, ellei sitä ole jo asiaan liittyen tehty.

4

Mikäli asiakas kertoo väkivallan aiheuttamista vammoista, huolehdi, että hän käy lääkärin vastaanotolla, jotta **vammat dokumentoidaan** siellä huolellisesti.

Apu, seuranta ja arviointi

5

Asiakkaan kanssa laaditaan Sosiaali Lifecareen **Turvasuunnitelma- asiakasasiakirja**, joka tulee tulostaa asiakkaalle. On varmistettava ettei tuloste päädy väkivallantekijälle. Turvasuunnitelma päivitetään tarvittaessa. Myös MARAK:ssa laaditaan asiakkaalle turvasuunnitelman.

6

Asiakkaalle apua:

- Ohjataan **rikosilmoituksen** tekemisessä ([Tee rikosilmoitus - asioi ensisijaisesti verkossa! – Poliisi](#))
- **Ensi- ja turvakoti** puh. 044 3360056
- **Väkevä** puh. 044 751 7685
- Tukea **Rikosuhripäivystyksestä**:
 - puh. [116 006](#) (24/7)
 - RIKUchat ([Etusivu – Rikosuhripäivystys](#))
ma-to 9-18, pe 9-16
- Apua ja keskustelua ammattilaisen kanssa chatissa [Nettiturvakoti](#) ma-pe klo 12-18

Soiten palvelut:

▪ Sosiaalihuollon tuki:

- Tilannekohtaisesti sovitaan asiakkaan kanssa jatkoista ja seurannasta sosiaalihuollossa
- Edunvalvonnallisissa asioissa sosiaalihuollosta saa tukea siihen saakka kunnes **virallinen edunvalvonta** järjestyy

▪ Lapsiperheet:

- **Perhe-Luuri** puh. [06 826 3011](#)

Palveluajat: Ma, to-pe 08:00–12:00, Ti–ke 12:00–16:00

- Perheneuvola

- **Seri-tukikeskus:** Seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden tukiyksikkö, jonka periaate on, että seksuaalisen väkivallan uhri saa kokonaisvaltaisen palvelun samasta paikasta. puh. [+358 6 826 4344](#) (24/7)

▪ Psykososiaalisen tuki:

- **Kiireellinen:** psykiatrinen sairaanhoitaja
puh. [+358 40 652 4642](#) (24/7)
- **Kiireetön:** Mielenterveys- ja päihdepalveluiden neuvontanumero
puh. [+358 6 826 3025](#) (Ma–to 07:00–14:00, Pe 07:00–13:00)